

ECOLOGISCH ONDERZOEK
PLAN SCHOONDERBEKERWEG
TE DE GLIND
GEMEENTE BARNEVELD

- ✿ Bodem
- ✿ Waterbodem
- ✿ Water
- ✿ Archeologie
- ✿ Ecologie
- ✿ Milieu

Ecologie

Ecologisch onderzoek plan Schoonderbekerweg te De Glind in de gemeente Barneveld

Opdrachtgever	Architectenbureau DBL Lunteren Meulunterenseweg 34 6741 HN Lunteren
Project	BNV.DBL.ECO1
Rapportnummer	12035333
Status	Eindrapportage
Datum	6 juni 2012
Vestiging	Doetinchem
Opsteller	Ing. E.R. Witter
Paraaf	
Kwaliteitscontrole	Ir. J. Mos
Paraaf	

Kwaliteitszorg

Econsultancy is lid van het Netwerk Groene Bureaus (NGB). Het NGB is een vereniging van ecologische advies- en onderzoeksbureaus die werkt aan de kwaliteit van advisering gericht op natuur, landschap, water, milieu en ruimte en die de belangen behartigt van groene adviesbureaus. Het Netwerk hanteert een gedragscode die opdrachtgevers en andere belanghebbenden een basis biedt om de leden aan te spreken op de kwaliteit van hun werk.

Betrouwbaarheid

Dit onderzoek is op zorgvuldige wijze uitgevoerd conform de toepasselijke en van kracht zijnde regelgeving ten aanzien van natuurwetgeving. Het onderzoek betreft een momentopname en geeft een inschatting van de geschiktheid van de onderzoekslocatie voor beschermde soorten. Het incidenteel voorkomen van beschermde soorten is echter nooit met zekerheid te voorspellen. Econsultancy accepteert derhalve op voorhand geen aansprakelijkheid ten aanzien van mogelijke beslissingen die de opdrachtgever naar aanleiding van het door Econsultancy uitgevoerde onderzoek neemt.

INHOUDSOPGAVE

1.	INLEIDING	1
2.	GEBIEDSBESCHRIJVING	2
2.1	Huidig gebruik onderzoekslocatie en omgeving.....	2
2.2	Ligging ten opzichte van beschermde gebieden	3
2.3	Toekomstig gebruik van de onderzoekslocatie en voorgenomen ingrepen	4
3.	ONDERZOEKSMETHODIEK	4
4.	TOEPASSING VAN DE NATIONALE NATUURWETGEVING	5
4.1	Inleiding	5
4.2	Flora- en faunawet.....	5
4.3	Algemene zorgplicht	6
4.4	Gebiedsbescherming.....	7
5.	ONDERZOEKSRESULTATEN	7
5.1	Vogels	7
5.2	Vleermuizen.....	8
5.3	Overige zoogdieren	10
5.4	Reptielen, amfibieën en vissen.....	10
5.5	Libellen en dagvlinders	10
5.6	Vaatplanten.....	11
6.	STEENUILONDERZOEK.....	11
6.1	Methode	11
6.2	Resultaten.....	11
6.3	Terreingebruik steenuil	12
6.4	Effecten ingreep op leefgebied steenuil	13
7.	GEBIEDSBESCHERMING	14
7.	SAMENVATTING EN CONCLUSIES	15

BIJLAGEN:

1. - Topografische ligging van de locatie
2. - Bestaande situatie
3. - Geraadpleegde bronnen
4. - Natuurwetgeving en beleid

1. INLEIDING

Econsultancy heeft van Architectenbureau DBL Lunteren opdracht gekregen voor het uitvoeren van een ecologisch onderzoek voor het plan Schoonderbekerweg te De Glind in de gemeente Barneveld.

Het ecologisch onderzoek is uitgevoerd in het kader van een bestemmingsplanwijziging.

Het ecologisch onderzoek heeft als doel in te schatten of er op de onderzoekslocatie planten- en diersoorten aanwezig of te verwachten zijn die volgens de Flora- en faunawet een beschermde status hebben en die mogelijk verstoring kunnen ondervinden door de voorgenomen ingreep. Tevens wordt beoordeeld of de voorgenomen ingreep invloed kan hebben op gebieden die volgens overige natuurwetgeving zijn beschermd, en op de Ecologische Hoofdstructuur (EHS), waar de onderzoekslocatie deel van uitmaakt.

Het ecologisch veldonderzoek is uitgevoerd naar aanleiding van de resultaten van een quickscan die de gemeente Barneveld op de onderzoekslocatie heeft uitgevoerd. De resultaten van deze quickscan zijn gerapporteerd middels een memo d.d. 4 januari 2012. Uit de quickscan blijkt dat, om de effecten van de ingreep volledig te kunnen toetsen aan de Flora- en faunawet, er nader onderzoek noodzakelijk is naar jaarrond beschermde (avi)fauna in de te slopen bebouwing.

Het onderzoek is uitgevoerd middels het verrichten van een aantal veldbezoeken en een geschiktheidsbeoordeling voor beschermde (avi)fauna van de te slopen bebouwing. Op deze wijze is inzicht verkregen in de aanwezigheid van geschikt habitat en de daarbij te verwachten beschermde soorten, gesitueerd op of nabij de onderzoekslocatie.

Om de effecten op het leefgebied van steenuil te kunnen toetsen aan de Flora- en faunawet is soortgericht onderzoek uitgevoerd door middel van een drietal veldbezoeken in de avonduren. Voor de overige soorten is middels een geschiktheidsbeoordeling van de te slopen bebouwing voldoende informatie verzameld om een toetsing van het effect van het plan te kunnen uitvoeren.

Econsultancy is lid van de branchevereniging "Netwerk Groene Bureaus" en werkt volgens de door het Netwerk opgestelde gedragscode en protocollen. In dat kader verklaart Econsultancy ten behoeve van de onderzoekslocatie niet eerder betrokken te zijn geweest voor ecologische advisering of ecologisch onderzoek.

Voor zover bij de opdrachtgever en de gemeente Barneveld (contactpersoon de heer Hamoen) bekend, is er niet eerder ecologisch onderzoek op de onderzoekslocatie uitgevoerd.

2. GEBIEDSBESCHRIJVING

2.1 Huidig gebruik onderzoekslocatie en omgeving

Het onderzoek heeft betrekking op een drietal percelen met agrarische bedrijfsbebouwing in het buitengebied van De Glind in de gemeente Barneveld. Het betreft de adressen Schoonderbekerweg 9 en 17 en een perceel ten zuiden van de Schoonderbekerweg 19. De ligging van de locaties op de topografische kaart, kaartblad 32G (schaal 1:25.000) is weergegeven in bijlage 1.

De ingreep voorziet in de sloop van de bebouwing op de percelen 9 en 17 en de nieuwbouw van 2 vrijstaande woningen ten zuiden van perceel 19 (zie figuur 1). In bijlage 2 is de inrichting van de locaties weergegeven.

Figuur 1. Ligging onderzoekslocaties

Schoonderbekerweg 9

De onderzoekslocatie betreft een agrarische erf dat is bebouwd met een open veldschuur, een rundveeststal en een tweetal varkensschuren. Eén van de schuren op het erf, alsmede de woonbebouwing blijft gehandhaafd.

De open veldschuur is opgebouwd uit een enkelsteens onderbouw en golfplaten dak en zijwanden. Ook de rundveeststal bestaat uit een stenen onderbouw met daarop een stalen constructie en golfplaten dak en zijwanden. De varkensschuren zijn geheel opgebouwd uit steen en voorzien van golfplaten daken.

Schoonderbekerweg 17

De bebouwing bestaat uit een open veldschuur, een schapenstal en een varkensstal. De open veldschuur is geheel opgebouwd uit damwand profielplaten op een houten constructie. De schapenstal is halfopen en opgebouwd uit hout. De varkensstal is geheel opgebouwd uit steen en voorzien van golfplaten daken.

Schoonderbekerweg 19

De bebouwing bestaat uit een kleine veldschuur die wordt gebruikt als stalruimte voor een aantal schapen. Het betreft een stenen schuur die is voorzien van een nieuw dak en buitenwand van damwand profielplaten.

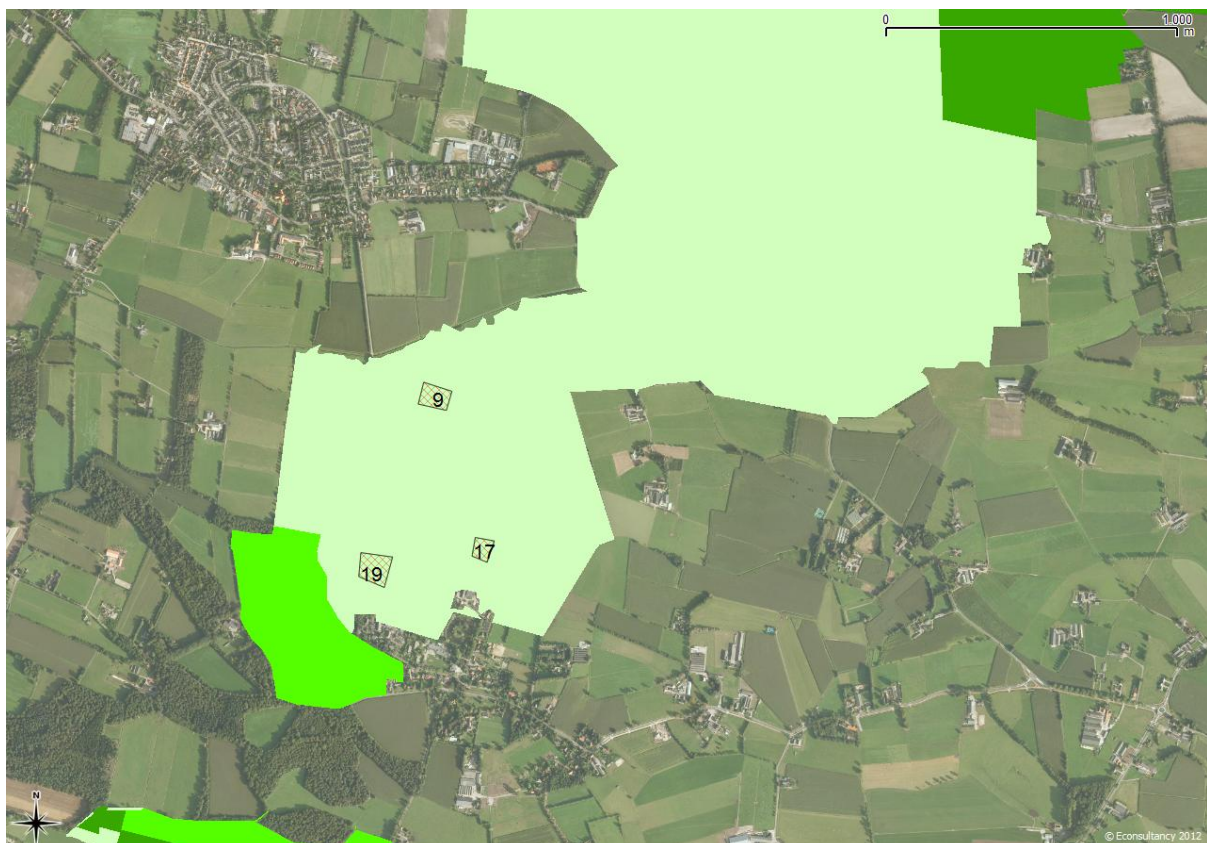
2.2 Ligging ten opzichte van beschermde gebieden

Natura 2000

De onderzoekslocaties zijn niet gelegen binnen de grenzen of in de directe nabijheid van een gebied dat aangewezen is als Natura 2000. Het meest nabijgelegen Natura 2000-gebied, De Veluwe, bevindt zich op circa 7 km afstand ten westen en ten zuidenwesten van de onderzoekslocatie.

Ecologische Hoofdstructuur

De onderzoekslocaties maken deel uit van de EHS. Het betreft een verbingsgebied tussen de noordelijk en zuidelijk van de onderzoekslocatie gelegen kerngebieden en verwevingsgebieden (zie figuur 2). Het gebied is tevens aangemerkt als robuuste verbingszone.

Figuur 2. Ligging plangebied ten opzichte van EHS

Legenda

EHS Vastgesteld door PS juli 2009

- Natuur
- Verweven
- Ecologische verbingszone

2.3 Toekomstig gebruik van de onderzoekslocatie en voorgenomen ingrepen

De initiatiefnemer is voornemens de stallen op de locaties Schoonderbekerweg 7 en 17 te slopen en nieuwbouw te realiseren ten zuiden van de Schoonderbekerweg 19. Hierbij komt eveneens de kleine stal op het weilandperceel ten zuiden van nummer 19 te vervallen. Er wordt geen vegetatie verwijderd.

In figuur 3 is een inrichtingsplan van de locatie ten zuiden van Schoonderbekerweg 19 weergegeven.

Figuur 3. Toekomstige situatie ten zuiden van Schoonderbekerweg 19

3. ONDERZOEKSMETHODIEK

Het onderzoek bestaat uit een veldonderzoek naar het voorkomen van steenuil op de onderzoekslocatie en een geschiktheidsbeoordeling van de te slopen bebouwing voor vleermuizen en overige beschermde gebouwbewonende soorten.

Het steenuilenonderzoek is uitgevoerd op 19 en 28 maart en 12 april 2012. Tijdens de avonduren, vanaf schemering tot en met het donker is met behulp van geluidsnabootsing een beeld verkregen van de verspreiding van de soort in de omgeving. Tijdens de geschiktheidsbeoordeling van de te slopen bebouwing op 1 mei 2012 is mede gezocht naar geschikte nestlocaties en sporen van gebruik door de steenuil.

Verder is aan de hand van verspreidingsatlassen en andere standaardwerken nagegaan welke bijzondere planten- en diersoorten er voor kunnen komen op de onderzoekslocatie. Hierbij zijn onder andere gegevens van de provincie Gelderland geraadpleegd. Een overzicht van de geraadpleegde bronnen is weergegeven in bijlage 3.

Verspreidingsgegevens van soorten zijn veelal weergegeven op kilometerhokniveau (1 x 1 kilometer) of op uurhokniveau (5 x 5 kilometer). Aangezien met de schaal van kilometerhokken of uurhokken een groter gebied wordt beschouwd dan alleen de onderzoekslocatie, betekent dit niet dat de kritische soorten ook daadwerkelijk voorkomen binnen de begrenzing van de onderzoekslocatie.

Verder zijn sommige verspreidingsgegevens niet erg actueel. Dit betekent dat de meest recente verspreidingsgegevens reeds verouderd kunnen zijn. De meeste te gebruiken gegevens vormen daarom geen uitsluitel over het aantal soorten en type waarneming van een soort in het betreffende gebied, maar enkel een indicatie over het voorkomen.

4. TOEPASSING VAN DE NATIONALE NATUURWETGEVING

4.1 Inleiding

Zorg voor alle inheemse planten- en diersoorten en voor de natuurlijke rijkdommen van gebieden wordt gegarandeerd door de naleving van de wet- en regelgeving ten aanzien van natuur en milieu. De instrumenten die deze bescherming mogelijk maken, zijn op Europees niveau vertaald in Natura 2000. De Europese wetgeving ten aanzien van de soortbescherming is in Nederland vertaald in de Flora- en faunawet. De gebiedsbescherming is vastgelegd in de gewijzigde Natuurbeschermingswet 1998. Hiermee heeft Nederland de Europese wetgeving in de nationale wetgeving verankerd.

Door in de planfase van een (bouw)project of ruimtelijke ontwikkeling rekening te houden met het eventueel voorkomen van beschermde planten- en diersoorten kan effectief worden omgegaan met de aanwezigheid van een beschermde soort. Een dreigende overtreding van de Flora- en faunawet kan zo snel gesignaleerd en in veel situaties voorkomen worden. Vervolgens kan er accuraat actie ondernomen worden om zodoende de overlevingskansen en migratiemogelijkheden van een beschermde soort in het betreffende gebied geen blijvende schade toe te brengen.

Om alle gebieden met elkaar te verbinden en om uitwisseling en verspreiding van soorten mogelijk te maken, wordt er in Nederland gewerkt aan de realisatie van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS). Verder worden diverse Rode lijsten van bedreigde soorten gehanteerd bij beoordelingen voor de aanwijzing van bescherming en compensatie.

In dit hoofdstuk wordt een korte toelichting gegeven ten aanzien van potentiële overtredingen van de Flora- en faunawet bij de meest voorkomende soorten en soortgroepen. In bijlage 4 wordt een nadere toelichting gegeven omtrent de wet- en regelgeving ten aanzien van natuur.

4.2 Flora- en faunawet

Voor de Flora- en faunawet geldt dat vaste rust- en verblijfplaatsen van bepaalde soorten zijn beschermd. De Flora- en faunawet maakt onderscheid in drie beschermingscategorieën. Iedere categorie heeft zijn eigen ontheffingsmogelijkheden en toetsingscriteria. Bij een quickscan flora en fauna wordt in beeld gebracht of er vaste rust- of verblijfplaatsen aanwezig zijn van de soorten uit de verschillende beschermingscategorieën. Vervolgens wordt beoordeeld of de voorgenomen ingreep verstorend werkt. Broedvogels en vleermuizen zijn soortgroepen uit de strengste beschermingscategorie. Voor de overige soortgroepen is de beschermingsstatus afhankelijk van de soort.

Broedvogels

Alle broedende inheemse vogels en hun nesten zijn wettelijk beschermd en vallen onder de strikt beschermde klasse (soorten tabel 3). De Flora- en faunawet regelt onder meer de bescherming van vogels in het broedseizoen: het verstoren van broedende vogels en jongen, of het vernielen van nesten en eieren is verboden. In de meeste gevallen is een overtreding gemakkelijk te voorkomen door de werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren of de broedgelegenheid buiten het broedseizoen te verwijderen.

Nesten van huismus, steenuil, sperwer, ransuil, kerkuil, boomvalk, buizerd, gierzwaluw, grote gele kwikstaart, havik, ooievaar, oehoe, roek, slechtvalk, wespendif en zwarte wouw zijn het gehele jaar beschermd. Het betreffen soorten uit de beschermingscategorieën 1 t/m 4 van de aangepaste beoordeling ontheffing ruimtelijke ingrepen (bron: Dienst Regelingen, 25 augustus 2009). De nestplaats, bomengroep of boomholte van een deel van deze soorten worden ook buiten het broedseizoen gebruikt. Een ander deel van deze soorten maken enkel gebruik van door andere vogelsoorten gemaakte nestgelegenheid, of maken ieder jaar gebruik van hetzelfde nest (of dezelfde nestlocatie). Daarnaast is er een aantal soorten waarvan de nesten niet jaarrond beschermd zijn, ondanks dat de soort ieder jaar op dezelfde plek terugkeert om te broeden (beschermingscategorie 5). Van deze soorten wordt verondersteld dat ze over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen. Voorwaarde hierbij is dat er in de directe omgeving wel geschikt habitat aanwezig is. Voorbeelden hiervan zijn spechtensoorten, huiszwaluw, boerenzwaluw, ekster, bosuil, torenvalk en holenbroeders als boomkruiper, koolmees en bonte vliegenvanger. Nestlocaties van soorten uit de beschermingscategorie 5 zijn in uitzonderlijke gevallen ook buiten het broedseizoen beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen.

Vleermuizen

Alle in Nederland voorkomende vleermuissoorten genieten zowel binnen de Flora- en faunawet als binnen de Natuurbeschermingswet een strikte bescherming. Alle vleermuissoorten staan vermeld in bijlage IV van de Europese Habitatrichtlijn. Dit betekent dat ze beschermd zijn tegen verstoring van vaste rust- en verblijfplaatsen. Onder deze vaste rust- en verblijfplaatsen wordt verstaan: "het gehele systeem waarvan een populatie gebruik maakt tijdens de jaarcyclus van de soort". Dit houdt in dat niet alleen alle verblijfplaatsen maar ook de verbindingen hiertussen (vliegroutes) en de foerageergebieden bescherming genieten.

Vleermuizen zijn streng beschermd omdat ze erg kwetsbaar zijn. De afgelopen vijftig jaar zijn sommige soorten erg zeldzaam geworden of geheel verdwenen. Wanneer overwinterende dieren worden verstoord, is de kans groot dat ze sterven omdat ze dan teveel van hun vetreserve gebruiken. Maar al te vaak worden bomen gekapt en oude gebouwen gerenoveerd of gesloopt. Als zich hierin een vleermuiskolonie bevindt, heeft dat grote gevolgen voor de vleermuisstand in de wijde omgeving. Omdat ze meestal maar één jong per jaar krijgen, kan herstel erg lang duren. Vleermuizen kunnen zelf geen verblijfplaatsen maken en zijn dus afhankelijk van bestaande verblijfplaatsen. Daarnaast hebben ingrepen in het landschap ook negatieve gevolgen doordat foerageergebieden en vliegroutes, waar vleermuizen jaren achtereen gebruik van maken, verdwijnen. De impact die een ingreep kan hebben verschilt sterk per situatie en per soort waardoor meestal gedetailleerde gegevens nodig zijn om een passend advies te geven.

4.3 Algemene zorgplicht

De algemene zorgplicht houdt in dat een ieder die redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen nadelige gevolgen voor de flora en fauna kunnen ontstaan, verplicht is dergelijk handelen achterwege te laten of maatregelen te nemen om de nadelige gevolgen te voorkomen. Zo kan er bijvoorbeeld rekening worden gehouden met amfibieën en kleine zoogdieren worden wanneer materialen en houtstapels, waaronder de dieren verblijven, worden verwijderd. De algemene zorgplicht is in de meeste gevallen voornamelijk van toepassing op beschermde soorten die staan vermeld in Tabel 1 van de Flora- en faunawet. Dit betreffen algemeen voorkomende soorten, waarvoor bij ruimtelijke ontwikkeling een vrijstelling geldt. Indien er aanleiding is maatregelen te nemen ten aanzien van de zorgplicht, zal dat voor de betreffende soortgroep worden aangegeven.

4.4 Gebiedsbescherming

De quickscan flora en fauna toetst voornamelijk aan de Flora- en faunawet. Indien een plangebied in of nabij een gebied is gelegen dat tot de EHS behoort of onder de Natuurbeschermingswet valt, dient te worden bepaald of er een effect valt te verwachten. Bij een toetsing aan de Natuurbeschermingswet spelen vaak andere facetten mee, zoals de aanwezige doelsoorten en kernwaarden van het betreffende beschermde gebied.

5. ONDERZOEKSRESULTATEN

5.1 Vogels

Broedvogels (nest jaarrond beschermd, volgens beschermingscategorie 1 t/m 4)

Op basis van het habitat in de omgeving kan het niet op voorhand worden uitgesloten dat steenuil van de onderzoekslocatie gebruik maakt. Steenuil is opgenomen in de Rode Lijst 2004 van bedreigde vogelsoorten, met als status kwetsbaar. Het leefgebied van steenuil is jaarrond beschermd. Veranderingen in het leefgebied hebben grote impact op het voortbestaan van deze soort. Om inzichtelijk te krijgen in hoeverre en op welke manier de steenuil van de onderzoekslocatie gebruik maakt, is nader onderzoek uitgevoerd. Aan de hand van de resultaten van het aanvullende onderzoek kan worden bepaald of ontheffing noodzakelijk is en welke mitigerende en compenserende maatregelen getroffen moeten worden. In hoofdstuk 6 worden de resultaten van het steenuilonderzoek beschreven.

Er zijn geen sporen van gebruik door andere uilensoorten op één van de locaties aangetroffen.

Op het erf van zowel Schoonderbekerweg 9 als 17 zijn op 1 mei 2012 huismussen waargenomen. De broedlocaties bevinden zich echter in de woonhuizen en niet in de stallen. Op nummer 9 zijn mogelijk één of enkele broedgevallen in een stal aanwezig.

Broedvogels (nest in bepaalde gevallen jaarrond beschermd, volgens beschermingscategorie 5)

De broedvogels die onder de beschermingscategorie 5 vallen zijn voornamelijk hollenbroeders. Maar ook enkele typische broedvogels van boerenerven vallen onder deze categorie, zoals boerenzwaluw, spreeuw en zwarte roodstaart.

Op nummer 9 zijn enkele nesten van boerenzwaluw aanwezig. In het verleden was de soort op de onderzoekslocatie volgens de bewoner veel talrijker. Tijdens het veldbezoek op 1 mei 2012 zijn circa 5 paartjes waargenomen in de rundveestall. In de varkensstallen zijn vele nestresten aanwezig. Of de soort op de onderzoekslocatie als jaarrond beschermde soort beschouwd dient te worden is afhankelijk van de ecologische omstandigheden. Hierbij is het van belang of er:

1. grote aantallen verloren gaan,
2. of er voldoende alternatieve nestlocaties in de omgeving aanwezig zijn en
3. hoe de staat van instandhouding is.

Ad 1

De sloop van de schuren heeft in de huidige situatie betrekking op een vrij kleine populatie boerenzwaluwen. Door het verdwijnen van het vee, neemt na verloop van enkele jaren ook de populatie boerenzwaluwen af. De soort is vrij honkvast en zal daarom ondanks ongunstige omstandigheden nog enkele jaren van de vaste nestlocatie gebruik blijven maken.

Ad 2

In de directe omgeving zijn nog enkele boerenbedrijven aanwezig, waaronder veehouderijen. Uit de omgevingscheck is gebleken dat er voldoende alternatieve nestgelegenheid aanwezig is.

Ad 3

Uit de meest recente gegevens van Sovon vogelonderzoek (www.jaarvandezwaluw.nl) blijkt dat de negatieve trend landelijk gezien weer langzaam aan het stijgen is. Dit zou mede verband houden met een toename van particuliere paardenhouderijen. Op de onderzoekslocatie is de trend echter duidelijk afnemend.

Op basis van bovenstaande zijn er niet voldoende argumenten die een jaarronde bescherming rechtvaardigen. Het is echter op basis van de locale slechte staat van instandhouding aan te bevelen om bij de omliggende boerenbedrijven voorlichtingsmateriaal te verspreiden over beschermingsmaatregelen voor de soort. Ook zou bij de nieuwbouw in het geval er sprake is van hobbymatige dierenhouderij voorlichting omtrent de soort kunnen worden gegeven. Vanwege het stopzetten van de agrarische activiteiten heeft het geen nut om maatregelen te treffen op Schoonderbekerweg 9 zelf.

Voor de overige soorten uit de beschermingscategorie geldt dat het om zeer algemene soorten gaat als spreeuw en zwarte roodstaart. Deze kunnen zich in de omgeving handhaven zonder speciale maatregelen.

Broedvogels (nest niet jaarrond beschermd, bescherming alleen gedurende broedseizoen)

In de te slopen schuren broeden onder andere holenduif en merel. Voor dergelijke algemene soorten geldt dat, indien de sloop op de onderzoekslocatie, buiten het broedseizoen plaatsvindt, er geen overtredingen plaats zullen vinden met betrekking tot broedvogels. In de Flora- en faunawet wordt geen vaste periode gehanteerd voor het broedseizoen. Globaal kan voor het broedseizoen de periode maart tot half augustus worden aangehouden. Geldend is echter de aanwezigheid van een broedgeval op het moment van ingrijpen.

Slaapplaatsen

Sommige vogelsoorten zoals houtduif, kauw en huismus, maar ook ransuilen, maken vooral buiten het broedseizoen gebruik van gemeenschappelijke slaapplaatsen. Meestal wordt hierbij beschutting gezocht in de vorm van dichte begroeiing, hoge bomen, of de veiligheid van open water. Er zijn geen indicaties dat op de onderzoekslocatie een gemeenschappelijke slaapplaats aanwezig is.

5.2 Vleermuizen

Volgens het cursusdictaat "Vleermuizen en Planologie" (Limpens., *et al.* 2010) is de onderzoekslocatie gelegen in een deel van Nederland waar de volgende vleermuissoorten potentieel kunnen voorkomen: gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, rosse vleermuis, laatvlieger, gewone grootoorvleermuis, franjestaart, Bechstein's vleermuis, Brandt's vleermuis, baardvleermuis en watervleermuis.

Van de te verwachten soorten hebben gewone dwergvleermuis en laatvlieger verblijfplaatsen in gebouwen. De overige soorten hebben verblijfplaatsen veelal in bomen.

Verblijfplaatsen op de onderzoekslocatie

Schoonderbekerweg 9

De open wagenberging en de rundveestal zijn niet geschikt als verblijfplaats voor vleermuizen omdat er geen spouwmuren aanwezig zijn of betimmeringen waar vleermuizen gebruik van kunnen maken om in of achter te verblijven. Ook de varkensschuren zijn niet geschikt omdat er ondanks de aanwezigheid van spouwmuren geen toegangsmogelijkheden voor vleermuizen zijn. Langs de dakranden zijn geen ruimtes aanwezig waar vleermuizen tussen kunnen kruipen en er zijn geen open stootvoegen. De enige mogelijkheden voor vleermuizen op de locatie zijn de zolderruimte van de te handhaven schuur en het woonhuis. Deze worden door de ingreep niet aangetast.

Schoonderbekerweg 17

De te slopen bebouwing op deze locatie is niet geschikt als verblijfplaats voor vleermuizen. De open schuren zijn opgebouwd uit enkelwandig materiaal. Er zijn voor vleermuizen geen wegkruipmogelijkheden. De varkensschuur is voorzien van een spouwmuur. Langs de dakrand zijn geen toegangsmogelijkheden. Aan één zijde is de muur gescheurd. Ter plaatse heeft een nauwkeurige inspectie plaatsgevonden waaruit bleek dat er geen toegangsmogelijkheden naar de spouw zijn. Aan de andere zijde mist een deel van het golfplaten dak, waardoor de gehele spouw open is. Hierdoor zijn er voor vleermuizen geen stabiele klimaatomstandigheden en is een verblijfplaats redelijkerwijs uit te sluiten. In de te handhaven schuur op deze locatie bevindt zich volgens de bewoonster wel een verblijfplaats. Zij ziet in de vroege avondschemering regelmatig vleermuizen vliegen. Aan de zuidzijde van de te handhaven bevinden zich twee open stootvoegen die toegang verlenen tot een spouwmuur. Naar verwachting maken de vleermuizen van deze stootvoegen gebruik om de spouwruiimte te gebruiken.

Schoonderbekerweg 19

De stal op de onderzoekslocatie is niet geschikt als verblijfplaats voor vleermuizen. Er zijn geen spouwmuren aanwezig die middels stootvoegen bereikbaar zijn voor vleermuizen. Verder zijn er geen ruimtes achter betimmeringen waargenomen waar vleermuizen gebruik van kunnen maken.

Over het algemeen geldt dat het nooit kan worden uitgesloten dat een enkele vleermuis incidenteel van de bebouwing gebruik maakt, maar de aanwezigheid van een vaste rust- en verblijfplaats is onwaarschijnlijk. Wanneer er tijdens de sloop toch een individu wordt aangetroffen, dienen er passende maatregelen genomen te worden. Veelal kan worden volstaan met het tijdelijk staken van de werkzaamheden ter plaatse van de aangetroffen vleermuis. Deze zal in de avond de verblijfplaats verlaten en elders in de omgeving een veilig heenkomen zoeken.

Verblijfplaatsen buiten de onderzoekslocatie

Het is door de onderlinge afstand tot de bebouwing in de omgeving niet aannemelijk dat er in de directe invloedssfeer van de onderzoekslocatie potentiële verblijfplaatsen aanwezig zijn die negatieve invloed kunnen ondervinden van de werkzaamheden.

Foeragerende vleermuizen

De onderzoekslocatie zal, gelet op het aanwezige habitat gebruikt kunnen worden door in de omgeving verblijvende vleermuizen als gewone dwergvleermuis en laatvlieger om te foerageren. De planten zullen echter geen aantasting van foerageerhabitat vormen omdat er geen beplanting verloren gaat. Voor vleermuizen zal het aanbod insecten als gevolg van de bedrijfsbeëindiging weliswaar afnemen doordat er minder insecten beschikbaar zijn. Dit zal echter grotendeels worden gecompenseerd door de landschappelijke inpassing, waarbij onder andere een poel zal worden aangelegd. Door de voorgenomen ingreep zal het aanbod van foerageermogelijkheden daarom niet in het geding komen.

Vliegroutes

Vleermuizen maken veelal gebruik van lijnvormige (donkere) landschapselementen als houtsingels, beken en lanen om zich te verplaatsen tussen verblijfplaatsen en foerageergebieden. Doordat dergelijke lijnvormige elementen ontbreken op de onderzoekslocatie niet worden aangetast, worden er geen potentiële vliegroutes verstoord.

5.3 Overige zoogdieren

De onderzoekslocatie vormt geen geschikt habitat voor grondgebonden zoogdieren, uitgezonderd algemene muizensoorten en de bruine rat. Voor dergelijke algemeen voorkomende soorten geldt in het kader van de Flora- en faunawet bij ruimtelijke ontwikkeling een vrijstelling, waardoor een onthefing bij verstoring niet noodzakelijk is. Het is echter in het kader van de algemene zorgplicht wel noodzakelijk om voldoende zorg te dragen voor de aanwezige individuen en al het redelijkerwijs mogelijke dient gedaan te worden om het doden van individuen te voorkomen.

Er zijn in het kader van de algemene zorgplicht geen specifieke maatregelen nodig.

Streng beschermde soorten

De onderzoekslocatie vormt geschikt habitat voor steenmarter. Deze soort komt in de omgeving sporadisch voor. Steenmarters gebruiken hooizolders, loze ruimtes onder het dak, schuurtjes en dergelijke, als verblijfplaats. Een steenmarter heeft binnen zijn territorium verscheidene verblijfplaatsen. Voor deze soort geldt geen vrijstelling van de Flora- en faunawet; de verblijfplaatsen zijn het gehele jaar beschermd. Tijdens het veldbezoek zijn geen sporen, zoals uitwerpselen of prooiresten, aangetroffen die duiden op het gebruik van de onderzoekslocatie als vaste rust- of verblijfplaats door deze soort. Bij intensief gebruik van een locatie door deze soort zijn dergelijke sporen vrij eenvoudig aan te treffen. Gelet op het ontbreken ervan, alsmede de ligging buiten het huidige verspreidingsgebied kan worden gesteld dat de onderzoekslocatie niet in gebruik is door steenmarter.

Het voorkomen van overige grondgebonden zoogdieren waarvoor geen vrijstelling geldt, is tijdens het veldbezoek niet vastgesteld. Vanwege het ontbreken van geschikt habitat kan het voorkomen ervan redelijkerwijs worden uitgesloten.

5.4 Reptielen, amfibieën en vissen

Reptielen

Reptielen stellen specifieke eisen aan het habitat die betrekking hebben op verschillende factoren. Op de onderzoekslocatie en de wijde omgeving is geen geschikt habitat voor reptielen aanwezig.

Amfibieën en vissen

Doordat wateroppervlakten als poelen, sloten en plassen op de onderzoekslocatie ontbreken zijn voortplantingsmogelijkheden voor amfibieën en het voorkomen van vissen op de onderzoekslocatie uitgesloten. Ook is er geen sprake van geschikt landhabitat voor amfibieën op het te verstoren deel van de onderzoekslocatie.

5.5 Libellen en dagvlinders

Libellen

Voor libellen geldt dat water nodig is ter voortplanting. Gezien het ontbreken hiervan kan gesteld worden dat deze soortgroep niet in staat is zich in de huidige situatie te vestigen.

Dagvlinders

Beschermde dagvlinders stellen specifieke eisen aan het voortplantingshabitat met waard- en nectarplanten. Het is uitgesloten dat er binnen de onderzoekslocatie geschikt habitat aanwezig is voor een (deel)populatie van een beschermde vlindersoort.

5.6 Vaatplanten

Aangezien de locatie 9 en 17 geheel bestaan uit bebouwing en verharding, is het niet te verwachten dat hier beschermde of zeldzame plantensoorten op de locatie te vinden zijn. Tijdens het veldbezoek zijn geen beschermde planten waargenomen. Hierbij is tevens gelet op de aanwezigheid van (beschermde) muurvegetatie. Voor de te bebouwen locatie ten zuiden van 19 geldt dat er in de huidige situatie door schapen begraaasd weiland aanwezig is. De aanwezigheid van water, de zuurgraad van de bodem, de beschikbare hoeveelheid voedingsstoffen, de hoeveelheid zonlicht en de antropogene beïnvloeding bepalen in hoeverre een groeiplaats voor een bepaalde plant geschikt is. Vanwege de specifieke eisen die de meeste beschermde soorten stellen aan de groeiomstandigheden zijn beschermde vaatplanten op de het weiland niet te verwachten.

6. STEENUILONDERZOEK

6.1 Methode

Het veldonderzoek is uitgevoerd op 3 avonden (19 en 28 maart en 12 april 2012). De veldbezoeken zijn gestart in de avondschemering. Vervolgens is gemiddeld per bezoek 2 uur waarneemtijd besteed. Door het afspelen van sociale roepen van de soort en het actief luisteren naar (terug) roepende steenuilen is een beeld verkregen van de verspreiding van de soort op en in de directe omgeving van de onderzoekslocatie.

6.2 Resultaten

Eerste veldbezoek 19 maart 2012

Op deze avond is maar weinig steenuilactiviteit waargenomen. Er is regelmatig gepost bij de drie verschillende locaties. Hierbij werd slechts eenmaal een roepende vogel gehoord ter hoogte van de Schoonderbekerweg 13 of 15.

Tweede veldbezoek 28 maart 2012

Op deze avond werd veel steenuilactiviteit waargenomen. Onmiddellijk na het afspelen van een territoriumroep kwam op de locatie Schoonderbekerweg 9 een steenuil aanvliegen vanuit de noordelijk gelegen schuur op de Schoonderbekerweg 7. Bij navraag wist de bewoner van nummer 7 niet of er broedgeval aanwezig was.

Ter hoogte van zowel Schoonderbekerweg 13 als 15 werd tevens een steenuil gehoord. Waarschijnlijk betreft het een mannetje dat telkens op het afgespeelde geluid af kwam vliegen en geen twee individuen. De vogel vloog enkele malen rakelings langs de waarnemer. Ook ter plaatse van Schoonderbekerweg 19 werd een steenuilmannetje gehoord. Even later werd een exemplaar foeragerend waargenomen in het gebied tussen Schoonderbekerweg 19 en 17.

Derde veldbezoek 12 april 2012

Deze avond werd eveneens veel steenuilactiviteit waargenomen. Bij het afspelen van een territoriumroep op Schoonderbekerweg 9 kwam onmiddellijk een steenuil tevoorschijn op Schoonderbekerweg 7. Het dier liet zich zien op het dak van één van de schuren op het perceel nummer 7.

Verder werden bij nummer 13 en 15 wederom roepende steenuilen gehoord. Het betrof deels contacttroepen, mogelijk van een vrouwtje. Bij nummer 19 werd ditmaal geen steenuil waargenomen. Wel werd verder zuidelijk een roepend mannetje gehoord. Het bleek niet mogelijk de exacte locatie vast te stellen. Waarschijnlijk riep het dier vanaf de boerderij aan de Rudolphlaan. Ter plaatse is geschikt broedhabitat aanwezig.

6.3 Terreingebruik steenuil

Op basis van de waarnemingen tijdens de drie veldbezoeken wordt geconcludeerd dat er sprake is van tenminste drie territoria in de omgeving van de onderzoekslocatie. De waarnemingen op de Schoonderbekerweg 13 en 15 lijken aan te tonen dat er sprake is van vier territoria. Waarschijnlijk betreft het echter een vrij fanatiek mannetje steenuil dat met de waarnemer meevliegt. Uitgaande van een homerange van de soort van maximaal 300 meter (Van de Bremer, 2009) is een de volgende globale territoriumindeling gemaakt (zie figuur 4).

Figuur 4. Globale situering steenuilterritoria (geel) met te verwachten nestlocaties (ster)

Voor Schoonderbekerweg 9 is met voldoende zekerheid aangetoond dat er zich een nestlocatie bevindt op het naburig perceel (nummer 7). Op de onderzoekslocatie zelf (nummer 9) bleek tijdens de geschiktheidsbeoordeling dat er weliswaar sprake is van geschikte broedgelegenheid in de nok van één van de te slopen varkensschuren, maar dat deze nok aan beide zijdes in gebruik was door hollenduif. In de te handhaven schuur is geen potentiële broedgelegenheid aanwezig, wel kan de soort de schuur gebruiken om te rusten. Volgens de bewoner is de soort in het verleden wel eens in de schuur waargenomen, maar de laatste jaren niet meer.

Op Schoonderbekerweg 17 is geen steenuil roepend waargenomen. Er is ook geen geschikte nestgelegenheid of sporen van gebruik waargenomen. Mogelijk dat de schuren sporadisch worden gebruikt om te rusten.

Het schuurtje op de locatie 19 ligt in het territorium van een steenuilenpaartje, die mogelijk broeden aan de Rudolphlaan. Er zijn in de schuur geen nesten of sporen van gebruik waargenomen. Het ligt echter voor de hand om aan te nemen dat de schuur regelmatig als rustplaats wordt gebruikt. Overigens is er in de schuur wel geschikte broedgelegenheid aanwezig tussen de oorspronkelijke buitenmuur en de nieuwe beplating die is aangebracht. Er werd op 1 mei 2012 echter geen nest van een steenuil aangetroffen.

6.4 Effecten ingreep op leefgebied steenuil

Door de sloop van de stallen op de locaties Schoonderbekerweg 9, 17 en 19 gaan er geen broedlocaties verloren van steenuil. Wel maken de locaties deel uit van het leefgebied van de soort. De te slopen schuren kunnen door de soort worden gebruikt om te rusten.

Voor het perceel 9 geldt dat er in de toekomstige situatie voldoende rustplekken in de omgeving overblijven. De te handhaven schuur biedt potentieel onderkomen aan de soort. Doordat het terreindeel dat door de sloop van de gebouwen vrij komt landschappelijk wordt ingericht is er geen sprake van aantasting van leefgebied van steenuil.

Voor perceel 17 geldt dat de waarnemingen tijdens het veldonderzoek er op lijken te wijzen dat de schuren aan de rand van een territorium zijn gelegen en zodoende geen belangrijke functie zullen vervullen voor de soort. Opgemerkt wordt dat in de omgeving ook voldoende schuilgelegenheid is in de knotwilgen. Doordat het terreindeel dat door de sloop van de gebouwen vrij komt landschappelijk wordt ingericht is er geen sprake van aantasting van leefgebied van steenuil.

Het schuurtje op het perceel 19 biedt schuilgelegenheid voor de soort, alsmede potentiële broedgelegenheid. Het relatieve belang van deze schuur is daarmee groter dan die op de overige percelen. De aanwezigheid van vee (schapen) zorgt er bovendien voor dat er voor steenuil meer voedsel in de vorm van insecten aanwezig zal zijn. Een deel van het perceel zal in de toekomst worden bebouwd en daarmee verloren gaan als leefgebied van steenuil. De omgeving zal echter landschappelijk worden ingepast, waarbij enkele groepen wilgen worden aangelegd, alsmede een infiltratiegreppel. Dit zal het verlies van leefgebied voldoende compenseren, mede gelet op de vrij hoge kwaliteit van het steenuilhabitat in de omgeving. Het verlies aan schuilgelegenheid zal weinig invloed hebben op de soort. Vrijblijvend wordt echter aanbevolen het verlies te compenseren door de aanleg van kunstmatige schuilplaatsen in de directe omgeving. Dit kan door het ophangen van drie steenuilkasten in de directe omgeving.

7. GEBIEDSBESCHERMING

De quickscan flora en fauna toetst voornamelijk aan de Flora- en faunawet. Indien een plangebied in of nabij een gebied is gelegen dat tot de EHS behoort of onder de Natuurbeschermingswet valt, dient te worden bepaald of er een effect valt te verwachten. Bij een toetsing aan de Natuurbeschermingswet spelen vaak andere facetten mee, zoals de aanwezige doelsoorten en kernwaarden van het betreffende beschermde gebied.

Door de afstand tot het meest nabij gelegen Natura 2000-gebied en de aard van de ingreep is externe werking uit te sluiten. Nadere toetsing aan de Natuurbeschermingswet is daarom niet aan de orde.

Initiatiefnemers van ingrepen binnen de EHS dienen de effecten van de ingreep op kernkwaliteiten en omgevingscondities te onderzoeken. De onderzoekslocatie zelf behoort tot de Ecologische Hoofdstructuur, waardoor er een onderzoeksverplichting is op de effecten van de ingreep op de kernkwaliteiten en omgevingscondities van het EHS-gebied.

Het gaat hierbij om de volgende kernkwaliteiten:

- De vanuit ecologisch oogpunt grote samenhang in en dichtheid aan natuur- en bosgebieden, landschapselementen, beken en beekdalen in de groene gordel van Putten tot Scherpenzeel (en doorlopend naar de Utrechtse Heuvelrug).
- Het karakteristieke landgoederen- en kampenlandschap met daarin de 'natuurlijke' rangschikking van beken, natte heideterreinen en beekbegeleidende bossen.
- Het samenhangend systeem van infiltratie op de stuwwallen en kwel in lagen delen met de daarbij behorende hoge waarden van en potenties voor kwelafhankelijke vegetaties (natte schrale graslanden en broekbos) in de omgeving van Zwartebroek - de Bunt en in het zuiden van de Gelderse Vallei: het Binnenveld en het Allemanskampje.

De kernkwaliteiten zullen ten opzichte van de oorspronkelijk situatie niet veranderen. Er worden geen landschapselementen verwijderd. Er worden in het kader van de landschappelijke inpassing juist enkele landschapselementen aangelegd. De EHS zal derhalve in dit opzicht niet worden aangetast door de herbestemming van de onderzoekslocatie.

Als kernkwaliteit wordt tevens gedefinieerd: de kwaliteit van het leefgebied van alle soorten waarvoor conform de Flora- en faunawet bij ruimtelijke ontwikkelingen een ontheffing vereist is en die als zodanig worden genoemd in de AMvB Vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten Flora- en faunawet. Hierbij is met name aantasting van leefgebied van steenuil van belang. Uit het uitgevoerde steenuilonderzoek blijkt echter dat er geen sprake is van aantasting van het leefgebied van de soort.

De onderzoekslocatie is gelegen binnen een robuuste verbindingszone van de ecologische hoofdstructuur. Deze gebieden zijn aangewezen om verschillende natuurgebieden in Nederland met elkaar te verbinden. De voorgenomen inrichtingsplannen zullen geen obstakels vormen voor soorten om zich in het landschap te verplaatsen. Ten zuiden en ten noorden van het nieuw in te richten perceel blijft voldoende ruimte om een oost-westelijke verbinding te garanderen.

7. SAMENVATTING EN CONCLUSIES

Econsultancy heeft in opdracht van Architectenbureau DBL Lunteren een ecologisch onderzoek uitgevoerd voor het plan Schoonderbekerweg te De Glind in de gemeente Barneveld.

Het ecologisch onderzoek is uitgevoerd in het kader van een bestemmingsplanwijziging.

Voorgenomen ingreep

De initiatiefnemer is voornemens de stallen op de locaties Schoonderbekerweg 7 en 17 te slopen en nieuwbouw te realiseren ten zuiden van de Schoonderbekerweg 19. Hierbij komt eveneens de kleine stal op het weilandperceel ten zuiden van nummer 19 te vervallen. Er wordt geen vegetatie verwijderd.

Waarnemingen en te verwachten soorten

Op basis van de waarnemingen tijdens de drie veldbezoeken wordt geconcludeerd dat er sprake is van tenminste drie steenuilterritoria in de omgeving van de onderzoekslocatie. Door de sloop van de stallen op de locaties Schoonderbekerweg 9, 17 en 19 gaan er geen broedlocaties verloren van steenuil. Wel maken de locaties deel uit van het leefgebied van de soort. De te slopen schuren kunnen door de soort worden gebruikt om te rusten. Overige jaarrond beschermde broedvogels zijn op de onderzoekslocatie niet aangetroffen of te verwachten.

Met name op Schoonderbekerweg 9 zijn enkele broedpaartjes boerenzwaluw aanwezig. Op basis van circa 5 broedgevallen die verloren gaan en de geschiktheid van de directe omgeving voor de soort zijn er niet voldoende argumenten die een jaarronde bescherming rechtvaardigen. Voor de overige soorten uit de beschermingscategorie 5 geldt dat het om algemene soorten gaat als spreeuw en zwarte roodstaart. Deze kunnen zich in de omgeving handhaven zonder speciale maatregelen.

Voor de overige soorten uit de verschillende soortgroepen vormt de onderzoekslocatie geen geschikt habitat of zijn deze op grond van bekende verspreidingsgegevens of het ontbreken van verblijfsindicaties niet te verwachten.

Maatregelen ter voorkoming van overtredingen van de Flora- en faunawet

Indien de bebouwing buiten het broedseizoen wordt verwijderd, zullen geen overtredingen van de Flora- en faunawet plaatsvinden met betrekking tot broedvogels.

Algemene zorgplicht

Voor algemeen voorkomende grondgebonden zoogdieren en amfibieën geldt de algemene zorgplicht, die er ondermeer in voorziet dat al het redelijkerwijs mogelijke dient te worden gedaan om het doden van individuen te voorkomen. Er zijn in het kader van de algemene zorgplicht geen speciale maatregelen nodig.

Gebiedsbescherming

De onderzoekslocatie maakt deel uit van een (robuuste) verbindingszone binnen de EHS. De kernkwaliteiten zullen ten opzichte van de oorspronkelijk situatie niet veranderen. Er worden geen landschapselementen verwijderd. De EHS zal derhalve in dit opzicht niet worden aangetast door de herbestemming van de onderzoekslocatie.

Als kernkwaliteit wordt tevens gedefinieerd: de kwaliteit van het leefgebied van alle soorten waarvoor conform de Flora- en faunawet bij ruimtelijke ontwikkelingen een ontheffing vereist is en die als zodanig worden genoemd in de AMvB Vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten Flora- en faunawet. Uit het uitgevoerde steenuilonderzoek blijkt dat er geen sprake is van aantasting van het leefgebied van steenuil. Ook voor overige soorten is aantasting niet aan de orde.

De voorgenomen inrichtingsplannen zullen geen obstakels vormen voor soorten om zich in het landschap te verplaatsen. Ten zuiden en ten noorden van het nieuw in te richten perceel blijft voldoende ruimte om een oost-westelijke verbinding te garanderen.

Externe werking op overige beschermde natuurgebieden (Natura 2000) is niet aan de orde.

Noodzaak tot nader onderzoek

Nader onderzoek naar het voorkomen van verschillende soortgroepen wordt niet noodzakelijk geacht.

Noodzaak aanvraag ontheffing Flora- en faunawet artikel 75c

Ontheffingsaanvraag voor overtreding van verbodsbepalingen in de Flora- en faunawet ten aanzien van het verstoren van vaste rust- en verblijfplaatsen is niet aan de orde.

Tabel I geeft een samenvatting van de te verwachten verstoring en de te nemen vervolgstappen.

Tabel I. Overzicht te verwachten verstoring en te nemen vervolgstappen

Soortgroep		Ingreep verstorend	Nader onderzoek	Ontheffingsaanvraag (*)	Bijzonderheden / opmerkingen
Broedvogels	algemeen	ja	nee	nee	het slopen buiten het broedseizoen uitvoeren, voorlichting ten aanzien van boerenwaluw
	jaarrond beschermd	nee	nee	nee	vrijblijvend advies compensatie verlies schuilgelegenheid steenuil in omgeving Schoonderbekerweg 19
Vleermuizen	verblijfplaatsen	nee	nee	nee	-
	foerageergebied	nee	nee	nee	-
	vliegroutes	nee	nee	nee	-
Grondgebonden zoogdieren		mogelijk	nee	nee	zorgplicht ten aanzien van algemeen voorkomende soorten
Amfibieën		nee	nee	nee	-
Reptielen		nee	nee	nee	-
Vissen		nee	nee	nee	-
Libellen en dagvlinders		nee	nee	nee	-
Vaatplanten		nee	nee	nee	-

* Ontheffingen van verbodsbepalingen ten aanzien van vleermuizen of broedvogels worden alleen nog verleend op basis van een wettelijk belang uit de Habitatrichtlijn of Vogelrichtlijn. Ruimtelijke ontwikkeling valt niet onder een dergelijk belang. Door het treffen van maatregelen zal de functionaliteit van een rust- of verblijfplaats behouden moeten blijven. De maatregelen, vastgelegd in een activiteitenplan kunnen vooraf door Dienst Regelingen ter goedkeuring worden voorgelegd, middels een ontheffingsaanvraag. Deze aanvraag wordt alleen in behandeling genomen als er een volledig onderzoek is uitgevoerd.

Aanbevelingen

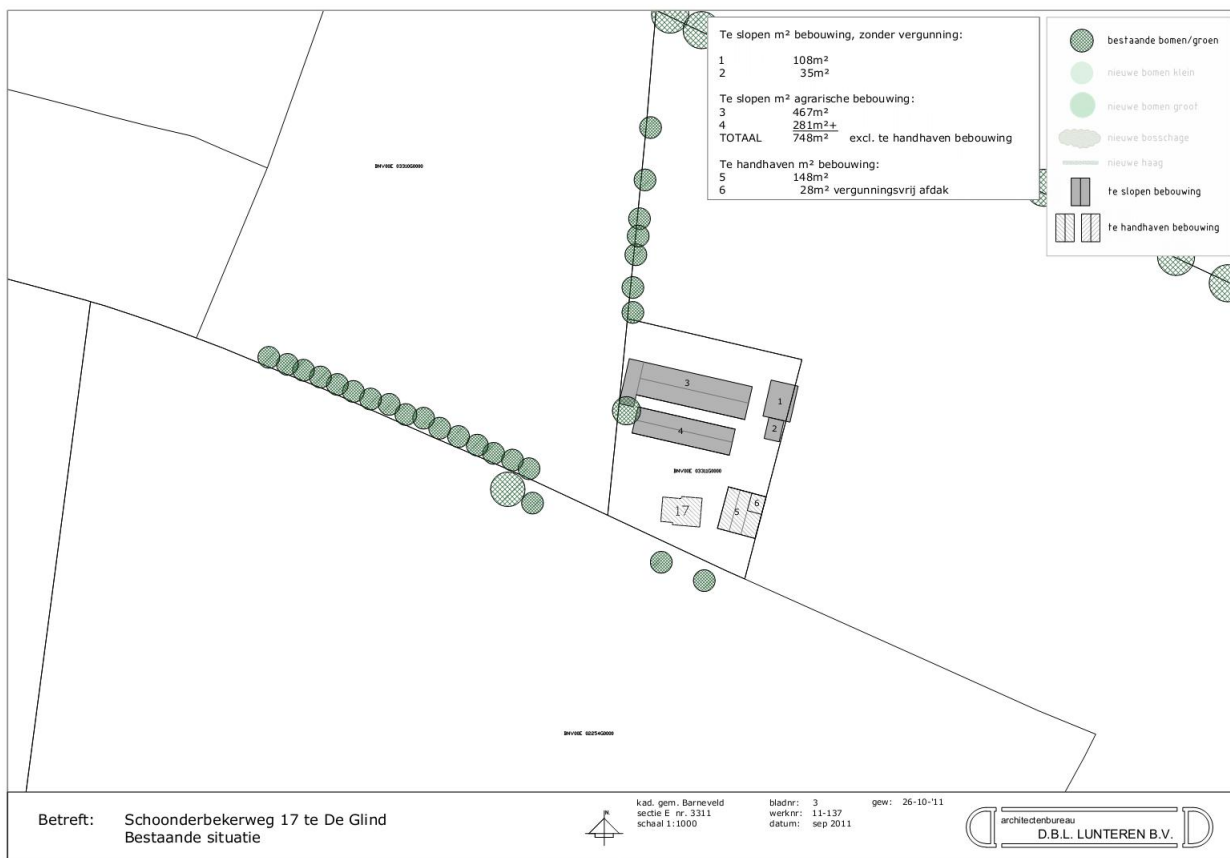
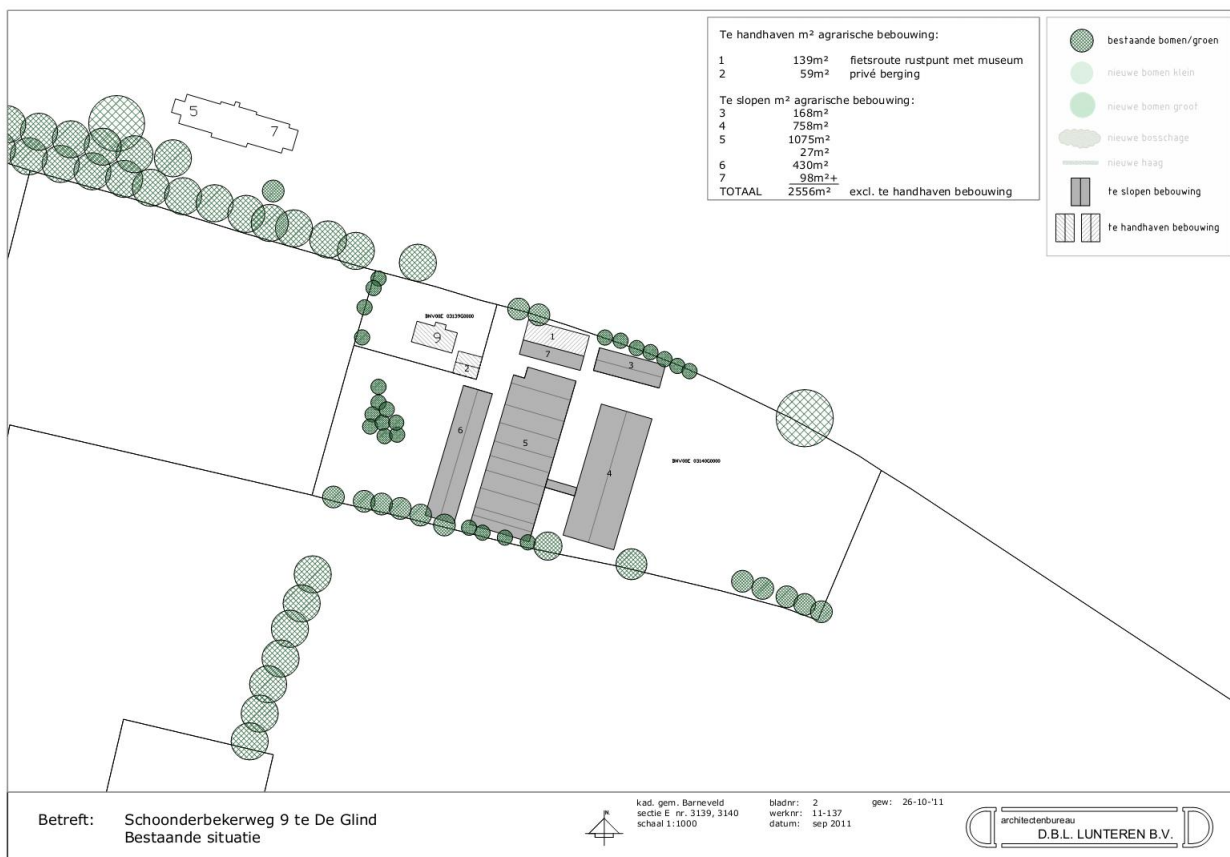
Erfvogels zijn vogels die leven op het boerenland, op en rondom boerderijen en landelijk gelegen woningen, op erven en in hagen en houtwallen. Ze nemen in aantal af, mede omdat het boerenland en de erven de laatste decennia veel grootschaliger en 'netter' zijn geworden. De nieuwsbrief 'Erfvogels in beeld' informeert over nut, noodzaak en praktische manieren van natuurbescherming in het landelijk gebied. Een aantal exemplaren van deze nieuwsbrief is met de rapportage meegezonden, samen met de uitgave "Acrobaat op het erf" van Vogelbescherming Nederland.

Aanbevolen wordt om in de omgeving van Schoonderbekerweg 19 enkele steenuilenkasten op te hangen.

Het is op basis van de locale slechte staat van instandhouding van de boerenzwaluw aan te bevelen om bij de omliggende boerenbedrijven voorlichtingsmateriaal te verspreiden over beschermingsmaatregelen voor de soort. Ook zou bij de nieuwbouw in het geval er sprake is van hobbymatige dierenhouderij voorlichting omtrent de soort kunnen worden gegeven.

Bijlage 2. Bestaande situatie

Bijlage 2. Bestaande situatie

Bijlage 3 Geraadpleegde bronnen

LITERATUUR

Beersma, P. & W. en A. van den Burg, Steenuilen, Roodbont BV, november 2007.

Dienst Regelingen, aangepaste beoordeling ontheffing ruimtelijke ingrepen Flora- en faunawet, augustus 2009.

Heusden, W.R.M. van & Vreugdenhil, S.J., 2008. Handreiking Flora- en faunawet. Dienst Landelijk Gebied.

Limpens, H., Regelink, J. & Koelman, R. (2010). Vleermuizen en planologie. Zoogdiervereniging.

Spitzen - van der Sluijs, A.M., G.W. Willink, R. Cremers, F.G.W.A. Ottburg, R.J. de Boer, P.M.L..Pfaff, W.W. de Wild, D.J. Stronks, R.J.H. Schröder, M.T. de Vos, D. M. Soes, P. Frigge & P.J.H. Struijk, 2007. Atlas reptielen en amfibieën in Gelderland. 1985 - 2005. Stichting RAVON, Nijmegen.

Van den Bremer L., van Harxen R. & Stroeken R. 2009. Terreingebruik en voedselkeus van broedende Steenuilen in de Achterhoek. SOVON-Onderzoeksrapport 2009/02. SOVON Vogelonderzoek Nederland, Beek-Ubbergen

INTERNET

www.rijksoverheid.nl (natuurwetgeving)

www.atlasgroengelderland.nl

Bijlage 4 Natuurwetgeving en beleid

Flora- en faunawet

De Europese natuurwetgeving is in Nederland, op het gebied van de soortbescherming, uitgewerkt in de Flora- en faunawet. Deze wet heeft tot doel alle in Nederland in het wild voorkomende planten- en diersoorten te beschermen en in stand te houden. Om dit doel te bereiken, bevat de wet een aantal verbodsbepalingen (zie tabel I). Hierbij wordt het zogenaamde “nee, tenzij...” principe gehanteerd. Dit wil zeggen dat activiteiten met een (potentieel) schadelijk effect op beschermde soorten in principe verboden zijn (“nee”). Van dit verbod kan echter onder voorwaarden (“tenzij”) afgeweken worden door ontheffingen of vrijstellingen. Onder “activiteiten” worden alle activiteiten in het kader van de ruimtelijke ontwikkeling of inrichting, bestendig beheer en onderhoud en bestendig gebruik verstaan. Voorbeelden hiervan zijn de sloop van gebouwen, de ontwikkeling van woonwijken en bedrijventerreinen, dempen van wateren, maar ook natuurontwikkelingsprojecten. Alle activiteiten moeten getoetst worden op hun effecten op aanwezige en mogelijk aanwezige beschermde planten- diersoorten.

Tabel I. *Verbodsbepalingen Flora- en faunawet*

Artikel 8	Het is verboden planten, behorende tot een beschermde inheemse plantensoort, te plukken, te verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen.
Artikel 9	Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.
Artikel 10	Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, opzettelijk te verontrusten.
Artikel 11	Het is verboden nesten, hollen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.

Tabel II. *Soortbeschermingscategorieën Flora- en faunawet*

De Flora- en faunawet maakt onderscheid in een drietal beschermingscategorieën. Iedere categorie heeft zijn eigen ontheffingsmogelijkheden en toetsingscriteria. Voor vogels is een aparte categorie.

Tabel 1 algemeen beschermde soorten
Voor de soorten in Tabel 1 van de Flora- en faunawet geldt, bij ruimtelijke ontwikkeling en inrichting, bestendig beheer en onderhoud en bestendig gebruik, een vrijstelling van de verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet. Voor deze activiteiten hoeft geen ontheffing in het kader van artikel 75 aangevraagd te worden. Voorbeelden zijn: ree, haas konijn, egel, bruine kikker, gewone pad, wijngaardslak, brede wespenorchis, grote kaardenbol
Tabel 2 overige beschermde soorten
Voor de soorten in Tabel 2 van de Flora- en faunawet dient bij overtreding van de verbodsbepalingen een ontheffing aangevraagd te worden. Echter indien er volgens een door het ministerie van LNV goedgekeurde gedragscode gewerkt wordt, geldt er bij ruimtelijke ontwikkeling en inrichting, bestendig beheer en onderhoud en bestendig gebruik, een vrijstelling van de verbodsbepalingen en hoeft er geen ontheffing aangevraagd te worden. De ontheffingaanvraag wordt getoetst aan het criterium ‘doet geen afbreuk aan gunstige staat van instandhouding van de soort’ (‘lichte toets’). Voorbeelden zijn: eekhoorn, steenmarter, kleine modderkruiper, gele helmbloem, steenbreekvaren, tongvaren
Tabel 3 strikt beschermde soorten
Voor de soorten van Tabel 3 van de Flora- en faunawet dient bij overtreding van de verbodsbepalingen bij alle activiteiten (waaronder ruimtelijke ontwikkeling en inrichting) een ontheffing aangevraagd te worden. In een zeer beperkt aantal gevallen kan er op basis van een door het ministerie van LNV goedgekeurde gedragscode een vrijstelling verleend worden voor de ontheffingsverplichting bij een zeer beperkt aantal activiteiten. De ontheffingaanvraag wordt getoetst aan een drietal criteria (uitgebreide toets). Bij de uitgebreide toets dient aan alle afzonderlijke criteria te worden voldaan. De criteria zijn als volgt: de activiteiten of werkzaamheden doen geen afbreuk aan gunstige staat van instandhouding van de soort, er is geen andere bevredigende oplossing (alternatief) voor de geplande activiteiten of werkzaamheden, die minder schade oplevert voor de betreffende soort en er moet sprake zijn van een bij de wet genoemd belang. Voorbeelden zijn: das, waterspitsmuis, alle vleermuissoorten, rugstreeppad, boomkikker, kamsalamander

Tabel II (vervolg). Soortbeschermingscategorieën Flora- en faunawet

Vogels
Voor vogels geldt dat er altijd een ontheffing aangevraagd dient te worden. Indien activiteiten plaatsvinden waarbij verbodsbepalingen worden overtreden ten aanzien van (broed)vogels dient er een uitgebreide toets, zoals beschreven bij Tabel 3 Flora- en faunawet toegepast te worden. Indien er gewerkt wordt volgens een door het ministerie van LNV goedgekeurde gedragscode is het mogelijk dat er geen ontheffing aangevraagd hoeft te worden bij bestendig gebruik en onderhoud, bestendig beheer en ruimtelijke ontwikkeling en inrichting. Bij broedvogels kan een overtreding in de meeste gevallen gemakkelijk voorkomen worden door de werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren.

Tabel III. Algemene Zorgplicht

Algemene Zorgplicht (artikel 2)
Een belangrijk uitgangspunt binnen de Flora- en faunawet is dat op elke burger de plicht rust om voldoende zorg in acht te nemen voor alle in het wild levende planten en dieren en hun directe leefomgeving. Dit houdt in dat iedereen zich dient in te spannen om de nadelige gevolgen voor een soort te voorkomen, te beperken of ongedaan te maken. De zorgplicht is ten alle tijden van toepassing, ook al vindt er geen overtreding van een verbodsbepaling plaats.

Natuurbeschermingswet

De Natuurbeschermingswet 2005 heeft tot doel bijzondere natuurgebieden in Nederland te beschermen en in stand te houden. De wet omvat onder andere de richtlijnen van de Europese Habitat- en Vogelrichtlijn ten aanzien van gebiedsbescherming. Doordat de Habitatrichtlijn en de Vogelrichtlijn beide zijn opgenomen in de Natura 2000 wetgeving, zullen de termen “habitatrichtlijn-gebied” en “vogelrichtlijngebied” komen te vervallen. De betreffende gebieden worden momenteel opgenomen en aangewezen als Natura 2000 gebieden. Natura 2000 is een samenhangend netwerk van beschermde natuurgebieden op het grondgebied van de Europese Unie. Handelingen die een negatieve invloed hebben op gebieden die binnen dit netwerk vallen, worden slechts onder strikte voorwaarden toegestaan. Een vergunning is vereist. Door middel van het Nederlandse vergunningsstelsel wordt een zorgvuldige afweging gewaarborgd. De vergunningen zullen beoordeeld en afgegeven worden door het ministerie van EL&I (via Dienst Regelingen) of door de provincie. In de aankomende jaren zullen voor alle gebieden beheerplannen opgesteld worden. Tot die tijd zal er echter per project beoordeeld moeten worden of er nadelige effecten te verwachten zijn voor een beschermd gebied.

Ecologische hoofdstructuur (EHS)

De Nederlandse Ecologische Hoofdstructuur (EHS) is een netwerk van gebieden dat planten- en diersoorten in staat stelt zich door en tussen verschillende natuurgebieden te verplaatsen. Het netwerk moet voorkomen dat planten en dieren in geïsoleerde gebieden uitsterven en dat gebieden hun ecologische waarde verliezen. De EHS is onderdeel van een Europees ecologisch netwerk en bestaat uit kerngebieden (in Nederland de Natura-2000 gebieden, Beschermde Natuurmonumenten en de Wetlands) of verweven gebieden (gericht op de verweving van landbouw, wonen en natuur) die onderling verbonden worden door ecologische verbindingzones. Ecologische verbindingzones zijn stroken en stukjes natuur die de verspreid liggende natuurgebieden met elkaar verbinden. Op deze manier kunnen dieren en planten zich van het ene naar het andere leefgebied verplaatsen. Met name de kleine populaties die met uitsterven worden bedreigd, blijven hierdoor levensvatbaar. Negatieve invloed op de werking van een verbinding of aantasting van een verbinding dient vermeden en gecompenseerd te worden zodat het netwerk niet verslechtert.

Rode Lijsten

In opdracht van het ministerie van EL&I zijn voor diverse soortgroepen zogenaamde Rode Lijsten samengesteld. Deze Rode Lijsten vermelden van welke soorten het voortbestaan in Nederland bedreigd wordt. Op deze manier geven de lijsten een indicatie van het belang van aanwezige planten en dieren in een gebied voor het behoud van de hele populatie. In door het ministerie van EL&I opgestelde soortbeschermingsplannen wordt aangegeven welke maatregelen genomen moeten worden om het voortbestaan van deze soorten te waarborgen. Deze soortbeschermingsplannen worden door diverse provincies gehanteerd voor het opstellen van compensatieverplichtingen.

Econsultancy is een onafhankelijk adviesbureau. Wij bieden realistisch advies en concrete oplossingen voor milieuvraagstukken en willen daarmee een bijdrage leveren aan een duurzaam en verantwoord gebruik van onze leefomgeving.

Diensten

Wij kunnen u van dienst zijn met een uitgebreid scala aan onderzoeken op het gebied van bodem, waterbodem, water, archeologie, ecologie en milieu. Op www.econsultancy.nl vindt u uitgebreide informatie over de verschillende onderzoeken.

Werkwijze

Inzet en professionele betrokkenheid kenmerkt onze diensten. De verantwoordelijke projectleider is het eenduidige aanspreekpunt voor de klant en draagt zorg voor alle aspecten van het project: kwaliteit, tijd, geld, communicatie en organisatie. De kernwaarden deskundig, vertrouwd, betrokken, flexibel, zorgvuldig en vernieuwend zijn een belangrijke leidraad in ons handelen.

Kennis

Het deskundig begeleiden van onze opdrachtgevers vraagt om betrokkenheid bij en kennis van de bedoelingen van de opdrachtgever. Het vereist ook gedegen en actuele vakinhoudelijke kennis. Alle beschikbare kennis wordt snel en effectief ingezet. De medewerkers vormen ons belangrijkste kapitaal. Persoonlijke en inhoudelijke ontwikkeling staat centraal want het werk vraagt steeds om nieuwe kennis en nieuwe verantwoordelijkheden.

Creativiteit

Onze medewerkers zijn in staat om buiten de geijkte kaders een oplossing te zoeken met in achtneming van de geldende wet- en regelgeving. Oplossingen die bedoeld zijn om snel en efficiënt het doel van de opdrachtgever te bereiken.

Kwaliteit

Er wordt continue gestreefd naar het verhogen van de professionaliteit van de dienstverlening. Het leveren van diensten wordt intern op een dusdanige wijze georganiseerd dat het gevraagde resultaat daadwerkelijk op een zo effectief en efficiënt mogelijke wijze wordt voortgebracht. Hierbij staat de klanttevredenheid centraal. Het kwaliteitssysteem van Econsultancy voldoet aan de NEN-EN-ISO 9001: 2008. Tevens is Econsultancy gecertificeerd voor diverse protocollen en beoordelingsrichtlijnen.

Opdrachtgevers

Econsultancy heeft sinds haar oprichting in 1996 al meer dan tienduizend projecten uitgevoerd. Projecten in opdracht van particulier tot de Rijksoverheid, van het bedrijfsleven tot non-profit organisaties. De projecten kennen een grote diversiteit en hebben in sommige gevallen uitsluitend een onderzoekend karakter en zijn in andere gevallen meer adviserend. Steeds vaker wordt onderzoek binnen meerdere disciplines door onze opdrachtgevers verlangd. Onze medewerkers zijn in staat dit voor de opdrachtgever te coördineren en zelf (deel)onderzoeken uit te voeren. Ter illustratie van de veelvoud en veelzijdigheid van de projecten in de werkvelden bodem, waterbodem, ecologie, archeologie, water en milieu kunnen uitgebreide referentielijsten worden verschaft.

Vestiging Limburg

Rijksweg Noord 39
6071 KS Swalmen
Tel. 0475 - 504961
Swalmen@econsultancy.nl

Vestiging Gelderland

Fabriekstraat 19c
7005 AP Doetinchem
Tel. 0314 - 365150
Doetinchem@econsultancy.nl

Vestiging Brabant

Rapenstraat 2
5831 GJ Boxmeer
Tel. 0485 - 581818
Boxmeer@econsultancy.nl

